

E. Morawiec

Siódmy Kongres Stowarzyszenia Guillaume Budé w Aix

Studia Philosophiae Christianae 1/2, 317-318

1965

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wiono współczesny stan badań nad prawem naturalnym i aksjologią. Zebrania o charakterze „symposjów” zorganizowano w sumie pięć. Czwarte „symposjum” poświęcono teorii wartości. Brali w nim udział: D. Christoff, J. L. Curiel, A. C. Ewing, R. Frandizi, R. S. Hartman i J. von Rintelen. Problematykę komunikacji i informacji omawiano na piątym i ostatnim „symposjum”. W dyskusji nad tym problemem wzięli udział: T.A. Brody, J. Ferrater Mora, J.D. Garcia Becca, Eli de Gortari i H. Margenau.

Organizacyjnie kongres był doskonale przygotowany. Na długo przed rozpoczęciem się kongresu zaplanowane tematy odczytów, jak również problematyka „symposjów”, w formie szczegółowych komunikatów rozesłano zaproszonym na kongres. Ta okoliczność zadecydowała o bogatej i żywej dyskusji.

E. Morawiec

Siódmy Kongres Stowarzyszenia Guillaume Budé w Aix

Kongres Filozoficzny w Aix, siódmy z kolei, odbył się w 1963 r. w dniach od pierwszego do szóstego kwietnia. W przeciwieństwie do dwóch poprzednich kongresów tego stowarzyszenia w Poitiers i Lyonie, gdzie na pierwszym omawiano filozofię Platona, na drugim filozofię Arystotelesa, obrął problematykę filozoficzną stoicyzmu. Jest rzeczą powszechnie znaną, że stoicy w okresie hellenistycznym stworzyli nowy obóz, rywalizujący z dwoma dawniejszymi, z Akademią i szkołą perypatetyką. Zajęcie się więc w takiej sytuacji filozofią stoicką było dalszym krokiem w zrozumieniu starożytnej filozofii greckiej. Filozofię stoicyzmu próbowano rozpatrzeć możliwie z wielu aspektów. Prócz momentów ściśle filozoficznych wydobrano na zewnątrz również momenty humanistyczne. Nie przedstawiało to wielkich trudności, gdyż w kongresie uczestniczyli specjaliści, nie tylko różnych dziedzin, lecz także różnych epok. Byli tam znawcy filozofii starożytnej, czasów hellenistycznych i przedhellenistycznych, byli specjaliści z zakresu filozofii teoretycznej, jak i praktycznej, uczestniczyli nawet teoretycy i historycy literatury francuskiej.

Uczestnicy kongresu potworzyli sekcje, na których rozpracowywano zaplanowane zagadnienia. Najbardziej czynne okazały się sekcja grecka i łacińska. Pierwszy odczyt na sekcji greckiej wygłosił M.P.M. Schuhl. Prelegent zapoznał uczestników zjazdu z bogactwem problematyki filozofii stoików, oraz dotychczasową literaturą. Ten znawca starożytnego stoicyzmu mocno podkreślił wartość tłumaczeń niektórych dzieł oryginalnych z zakresu filozofii starożytnej, dokonanych przez Emila Bréhiera, a wydanych przez siebie w zbiorze zatytułowanym „Pleiade”. Nadto wyróżnił „Die Stoa” Max’a Pohlenza i „Fragmenty” opublikowane przez H. von Arnima. Schuhl literaturę źródłową omówił w aspekcie „trzech stoicyzmów”. Okazało się, że łatwiej jest ustalić i usystematyzować ją dla starożytnego stoicyzmu tj. starej szkoły ateńskiej, do której należą twórcy stoicyzmu, niż średniego stoicyzmu, czyli średniej szkoły, która rozwijała się na przełomie pierwszego i drugiego wieku przed n.e.

W związku z problematyką średniego stoicyzmu główne zainteresowania zwrócono w kierunku badania jego wpływów na poglądy Cyserona, zwłaszcza odnośnie do etyki. Zagadnienie zreferował na sekcji łacińskiej M.P. Boynace. Zwrócił uwagę, że poglądy

Cycerona w dużym stopniu genetycznie i treściowo łączą się z filozofią średniego stoicyzmu. Szczególny wpływ na Cycerona wywarł Panaitios z Rodos. M.P. Boynace omówił również problem jedności myśli etycznej stoików w różnych okresach ich rozwoju. Zwrócił uwagę, że cechy typowe dla etyki i moralności średniego stoicyzmu nie były również obce filozofii moralności starożytnych stoików. M.K. Buchner dokonał szczegółowego porównania między poglądami etycznymi Panaitiosa a etycznymi poglądami Cycerona zawartymi w „De officiis”. Okazało się, że nie ma tam zasadniczej różnicy. Panaitios etykę sprowadził do prostej kodyfikacji przepisów normujących postępowanie człowieka. Cyceron w „De officiis” podając je, lekko zmodyfikował i przystosował do czasów w jakich żył. Elementy platońskie w poglądach filozoficznych Cycerona tłumaczono wpływem Antiochusa, który jakkolwiek żył w czasach rozwoju filozofii stoickiej, to jednak jako eklektyt w poglądach nawiązywał do Platona.

Wiele czasu na kongresie poświęcono zagadnieniu wpływu filozofii stoickiej na kształtowanie się myśli chrześcijańskiej. Problem elementów stoicyzmu we wczesnej filozofii chrześcijańskiej przedstawił na kongresie M. Courcelle. To samo zagadnienie, lecz w stosunku do średniowiecznego chrześcijaństwa, zreferował O. Spanneut. Nie pominięto również zagadnień nawiązywania do doktryn filozofii stoickiej przez literaturę francuską z okresu XVI wieku. Sprawę tę omówił na zjeździe P. Julien Eymard d'Angers.

Prócz wyżej wymienionych zagadnień, na kongresie rozpracowano szereg jęsz ze innych. Między innymi omawiano zagadnienia z zakresu logiki stoików, badano elementy filozofii stoickiej u Seneki, referowano stosunek fizyki stoików do fizyki czasów nowożytnych, wskazywano zależność między teorią wolności u stoików, a tą samą teorią u Malebranche'a.

E. Morawiec

Piąty Międzynarodowy Kongres dla Badań Estetycznych

I. Ogólne dane o kongresie

V Międzynarodowy Kongres dla Badań Estetycznych zorganizowany przez Komitet Międzynarodowy Kongresów dla Badań Estetycznych obradował w Amsterdamie od 24—28 sierpnia 1964. Pierwszy kongres odbył się w 1913 w Berlinie, następny dopiero w 1937 r. w Paryżu, znowu długa przerwa do 1956 r., gdy kongres zebrał się w Wenecji, potem w Atenach w 1960 r.

W ostatnim kongresie wzięło udział ponad 400 uczestników, w tym 73 przedstawiciele uniwersytetów, instytutów i towarzystw naukowych z ok. 20 krajów m. in. z Polski: Władysław Tatarkiewicz, Roman Ingarden, Stefan Morawski, Mieczysław Wallis i Irena Wojnar oraz A. Wierzbiana, Polka z Ameryki.

Obrady kongresu odbywały się pod hasłem: 'Nowoczesność i tradycja'. Ze względu na szeroki zakres problematyki i ilość referatów (188), tylko część referatów została wygłoszona na posiedzeniach plenarnych, pozostałe na posiedzeniach kolokwiów i sekcji tematycznych. Już samo nawet zestawienie nazw poszczególnych sekcji i kolokwiów świadczy o różnych kierunkach i bogatej problematyce we współczesnej estetyce: 'nowoczesność i tradycja', 'podstawy estetyki ogólnej', 'non — finito', 'prawda w sztuce', 'język i este-